

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul ordinului ministrului justiției privind aprobarea Nomenclatorului prestatorului de servicii medicale Instituția medico-sanitară publică „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul *ordinului ministrului justiției privind aprobarea Nomenclatorului prestatorului de servicii medicale Instituția medico-sanitară publică „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor”* este elaborat de către Ministerul Justiției la inițiativa Administrației Naționale a Penitenciarelor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Prezentul proiect a fost propus în contextul reformării sistemului medical actual și are drept scop asigurarea continuității și conformității procesului de acordare a serviciilor medicale în cadrul sistemului administrației penitenciare persoanelor aflate în custodia statului.

Astfel, sistemul administrației penitenciare își propune dezvoltarea serviciilor medicale, echivalente celor din Uniunea Europeană, pentru toate persoanele private de libertate și crearea premiselor în vederea asigurării procesului de acreditare a acestor servicii în cadrul sistemului, corespunzător standardelor naționale în domeniu.

Precizăm faptul că, potrivit prevederilor art. 230 și art. 231 din Codul de executare, deținutului îi este garantat dreptul la asistență medicală.

În prezent, acordarea asistenței medicale persoanelor în detenție, fiind una din obligațiile pozitive ale statului în perioada cât persoana se află în custodia sa, este realizată în cadrul sistemului administrației penitenciare prin intermediul spitalului penitenciar (Penitenciarul nr. 16 – Pruncul) și serviciilor medicale din cadrul instituțiilor penitenciare, iar cazurile de urgență și tratament specializat, de către instituțiile medico-sanitare publice, în mărirea asistenței medicale acordate în societate, în temeiul contractelor încheiate anual cu prestatorii serviciilor medicale din rețeaua publică de sănătate.

Actualmente, în sistemul administrației penitenciarelor se dețin anul în mediu circa 7000 de persoane, iar în spitalul penitenciar anual se tratează circa 1700 de deținuți. Serviciul medical este constituit din 247,5 funcții dintre care 96,5 medici, 144,75 funcții de personal medical mediu și 6,25 personal medical inferior. Acoperirea cu personal medical este de 84,1%, inclusiv cu medici 72,8% și 91,4% personal medical mediu.

Deși în cadrul serviciilor medicale activează personal calificat, totuși aceste

servicii nu dispun de o acreditare în domeniu, situație care creează impedimente în realizarea conformă a obligațiilor pozitive ale statutului în asigurarea asistenței medicale pentru persoanele aflate în custodia statului.

Menționăm că, evaluarea și acreditarea în sănătate se realizează în vederea determinării, pe bază de standarde elaborate și aprobate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a capacității prestatorilor de servicii medicale și farmaceutice, indiferent de tipul de proprietate, forma juridică de organizare și subordonarea administrativă, de a acorda populației asistența medicală respectivă și de a realiza obiectivele prevăzute de actele normative în domeniu.

Prin realizarea sarcinilor și îndeplinirea obiectivului asumat de sistemul penitenciar conform Strategiei de dezvoltare a sistemului penitenciar pentru anii 2016-2020, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1462/2016 „6.3.2 Acreditarea serviciilor medicale”, se propune aprobarea Nomenclatorului serviciilor medicale prestate de către Instituția medico-sanitară publică „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” (în continuare - IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor”), se urmărește asigurarea unui act medical de calitate, corespunzător standardelor naționale, cât și celor internaționale în domeniu, reducerea morbidității și a mortalității, în condiții specifice sistemului penitenciar și în concordanță cu evoluția acestor indicatori în populația generală a Republicii Moldova.

Remarcabile sunt Observațiile finale privind al treilea raport periodic al Republicii Moldova (CAT/C/MDA/2) în cadrul reuniunilor 1572 din 1575, care au avut loc la 7 și 8 noiembrie 2017 (CAT/C/SR.1728 și CAT/C/SR.1575) și a adoptat următoarele observații finale în cadrul reuniunilor 1600 și 1602 (CAT/C/SR.1602)¹ desfășurate la 27 și 28 noiembrie 2017 la Capitolul Asigurarea asistenței medicale în sistemul penitenciar și Raportul periodic din 14 septembrie 2015:

”Statul parte trebuie:

(a) Să își intensifice eforturile pentru a îmbunătăți serviciile de asistență medicală din instituțiile penitenciare, inclusiv prin angajarea unui număr adecvat de personal medical calificat care să beneficieze de instruire referitoare la Manualul privind investigarea și documentarea eficientă a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante (Protocolul de la Istanbul);

(b) Să instituie și să asigure implementarea regulilor pentru a facilita solicitările de asistență medicală privată din partea deținuților și îndreptările la serviciile specialiștilor din afară și să acomodeze necesitățile deținuților cu dizabilități în mediul penitenciar;

¹ https://www.undp.org/content/dam/unct/moldova/docs/CAT%20on%20MD%202017_RO.pdf

(c) Să transfere responsabilitatea pentru unitățile medicale din penitenciare de la Departamentul Instituției Penitenciare către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, să asigure că Spitalul-penitenciar este subordonat Ministerului Sănătății; și să întreprindă măsuri de reducere a suprapopulării, să îmbunătățească condițiile materiale, inclusiv prin renovarea și dotarea încăperilor pacienților, să asigure alimente și medicamente adecvate; și să asigure planuri de tratament individualizate și medicamente pentru pacienții cu boli psiho-neurologice, inclusiv medicamente anti-psihotice;

(d) Să separeu deținuții sănătoși de cei care suferă de tuberculoză activă în toate locurile de detenție, să acorde asistență medicală specializată deținuților care suferă de tuberculoză activă și multi-drog rezistentă și să le asigure ventilare adecvată; să instituie măsuri adecvate pentru prevenirea și controlul eficient a răspândirii în continuare a HIV în instituțiile penitenciare; și

(e) Să adopte o abordare sensibilă la gen și să satisfacă necesitățile de servicii medicale și igienă personală a femeilor din sistemul penitenciar, în conformitate cu standardele internaționale”.

3. Principalele prevederi ale proiectului

Principalul obiectiv al proiectului constă în aprobarea Nomenclatorului prestatorului de servicii medicale IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor”.

Astfel, proiectul a fost elaborat în temeiul art. 4 alin. (2) și (5) al Legii nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății, potrivit căruia *instituția medico-sanitară publică departamentală se instituie prin decizie a autorității centrale de specialitate*. Totodată, norma juridică în cauză reglementează faptul că, instituirea instituției medico-sanitare publice se efectuează în baza nomenclatorului prestatorilor de servicii medicale.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (5) *din Legea nr. 411/1995 nomenclatorul prestatorilor de servicii medicale, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și lista serviciilor prestate de acestea, sunt aprobate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu excepția celor ale organelor de drept și ale organelor militare*.

Din sinteza normelor invocate, Ministerul Justiției are competența legală de a aproba nomenclatorul prestatorilor de servicii medicale a instituției respective și a listei serviciilor prestate de acestea.

Astfel, potrivit Nomenclatorului propus prin prezentul proiect, prestator al serviciilor medicale în cadrul sistemului administrației penitenciare este IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor”.

Nomenclatorul, de asemenea, prevede dislocarea teritorială a IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” și a secțiilor medicale,

corespunzător poziționării geografice a instituțiilor penitenciare și tipurile de servicii medicale care pot fi prestate.

Astfel, IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” are competență în prestarea:

- asistenței medicale urgentă prespitalicească;
- asistenței medicale specializată de ambalator;
- servicii de înaltă performanță;
- asistenței medicale spitalicești, prin intermediul Spitalului penitenciar (Penitenciarul nr. 16 Pruncul).

Totodată, se instituie profilul spitalului penitenciar, în speță terapeutic și chirurgical, precum și serviciile ce derivă din aceste profile.

Secțiile medicale au competență în prestarea:

- asistenței medicale urgente prespitalicească;
- asistenței medicale primare;
- asistenței medicale specializate de ambalator;
- îngrijiri medicale comunitare.

Este important de accentuat faptul că Nomenclatorul propus reglementează profilul asistenței medicale, prezentând în acest sens o descifrare a tipurilor de asistență medicală prestată în cadrul sistemului administrației penitenciare. La fel, accentuăm faptul că, asistență medicală în cadrul IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” se asigură în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu legislația și posibilitățile efective de a presta anumite tipuri de servicii. De altfel, acele servicii care nu cad sub incidența Programului unic sau având în vedere complexitate sa nu pot fi prestate în cadrul sistemului administrației penitenciare, urmează a fi acordate în temeiul contractelor încheiate anual cu prestatorii serviciilor medicale din rețeaua publică de sănătate.

Conform Nomenclatorului se instituie un număr de 330 de paturi, dintre care 282 cu profil terapeutic și 48 cu profil chirurgical. La stabilirea numărului de paturi s-au luat în considerare creșterea eficienței și calității serviciilor medicale și asigurarea accesului echitabil al deținuților la serviciile medicale.

În acest sens, au fost cercetați, inclusiv, indicii morbidității înregistrați în sistemul administrației penitenciare și cele mai frecvent întâlnite patologii.

Pornind de la faptul că, salarizarea personalului este într-o interconexiune directă cu nivelul ierarhic de competență al instituției, s-a conturat necesitatea de a indica expres faptul că, IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” se atribuie la categoria instituției de nivel republican, analogic cu nivelul atribuit Spitalului Republican de Tuberculoză nr. 2 din or. Rezina conform Hotărîrii Guvernului nr. 273/1998 cu privire la deschiderea Spitalului Republican

de Tuberculoză nr. 2 din or. Rezina.

Mai mult, potrivit pct. 4 din anexa nr. 1 la Hotărârea de Guvern nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, este prevăzut modul de raportare a instituțiilor medicale la nivelurile stabilite în anexa nr. 9 din Legea nr. 270/2018.

Așadar, atât după numărul de paturi, cât și după numărul de medici, IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” este net superioară condițiilor pentru raportare la nivelul nr. I, astfel fiind raportat la nivelul republican.

În acest sens, este de menționat că, activitatea medicală în sistemul administrației penitenciare are un caracter specific și include un șir de măsuri suplimentare prevăzute de actele normative în domeniul execuțional-penal și anume:

- examinarea medicală la intrare și ieșire din penitenciar;
- examinarea leziunilor corporale și a automutilărilor;
- supravegherea medicală a persoanelor ce au declarat greva foamei;
- supravegherea medicală a persoanelor plasate în izolator;
- examinarea preventivă la angajarea în câmpul muncii a deținuților;
- asistență medicală în procesul de escortare a deținuților;
- verificarea stării igienico-sanitare a locurilor de detenție, îmbrăcăminte deținuților, lingeriei de pat etc.;
- verificarea calității pregătirii hranei, inclusiv condițiile igienico-sanitare la păstrarea produselor alimentare, bucătăriilor.

Astfel, se constată necesitatea clarificării condițiilor de raportare corectă a IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” pentru a determina corect nivelul de salarizare a personalului medical, pornind de la criteriile de raportare stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 1231/2018 și atribuțiile specifice menționate supra.

Totodată, a fost necesar de a aproba odată cu Nomenclatorul prestatorului de servicii medicale și standardele ce sunt impuse personalului medical. Respectiv, în anexa nr. 2 a prezentului proiect sunt prevăzute Standardele de personal medical în IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor”, care de altfel au fost stabilite în conformitate cu ordinul ministrului sănătății, muncii și protecției sociale cu privire la Normativele de personal medical nr. 100/2008.

4. Fundamentarea economică-financiară

Raportarea IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” la categoria instituției de nivel republican și salarizarea după anexa nr. 9 la Legea nr. 270/2018 va necesita cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat în mărime de 2,2 mln lei anual.

Modificarea salarizării se va răsfrînge asupra funcțiilor de personal medical cu studii superioare din instituție.

Astfel, șefii de secții medicale vor trece de la clasa de salarizare 72 la clasa de salarizare 84, în mediu 12 clase de salarizare și creșterea coeficientului de salarizare cu 1,26 ce constituie 1890,00 lei. Pentru 26 funcții sunt necesare 49140,00 lei lunar.

Medicii, funcționari publici cu statut special, din IMSP „Direcția medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor” vor trece de la clasa de salarizare 50-58 la clasa de salarizare 78, în mediu 24 clase de salarizare, și creșterea coeficientului de salarizare cu 1,97 ce constituie 2955,00 lei. Pentru 34 funcții sunt necesare 100470,00 lei lunar.

Medicii, personalul medical contractual, vor trece de la clasa de salarizare 72 la clasa de salarizare 78, în mediu 6 clase de salarizare, și creșterea coeficientului de salarizare cu 0,59 ce constituie 885,00 lei. Pentru 38,5 funcții sunt necesare 34072,50 lei lunar.

Astfel, pentru implementarea prezentului proiect este necesară suma de 183682,50 lei lunar.

În condițiile în care nu au fost prevăzute surse suplimentare în buget, se propune implementarea acestuia începând cu 1 ianuarie 2020.

5. Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Ministru

Olesea STAMATE